

ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВАЯ КВАЛИФИКАЦИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРОДУКТА ПРИ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Самойлова Н. И.

Исследована хозяйственно-правовая квалификация таких понятий, как «инновационный продукт» и «инновационная продукция». Рассмотрены развитие организационных форм и эффективность внедрения инновационной продукции в современных формах хозяйствования.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационная продукция, инновационный продукт, технологии.

ECONOMIC AND LEGAL QUALIFICATIONS INNOVATIVE PRODUCT IN THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE ACTIVITY

Samoilova N. I.

Economic and legal qualification of such concepts as «product innovation» and «innovative products» investigated in article is investigated. In addition, have been discuss the development of organizational forms and effectiveness of introducing innovative products in modern management practices is discussed.

Key words: innovation, product innovation, product innovation, and technology.

УДК 346:332.82

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА РИНКУ БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

В. А. Ціленко, здобувач

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Досліджено питання щодо застосування термінів «будівництво» та «ринок будівництва», а також об'єктів та суб'єктів будівельного ринку, власного позначення терміна «будівельний ринок». Розглянуто методологію інвестиційної діяльності на будівельному ринку, а також специфіку будівельної діяльності в умовах кризових явищ. Певну увагу приділено впливу на будівельний ринок явищ, що відбуваються на ринку нерухомості.

Ключові слова: будівництво, будівельна діяльність, інвестиційна діяльність на будівельному ринку, будівельний комплекс.

Постановка проблеми. Будівельний комплекс України є одним із найважливіших комплексів народного господарства, від якого залежить ефективність розвитку економіки країни. На сьогодні можна стверджувати, що будівельна галузь відображає рівень розвитку країни в цілому. Важливість цього комплексу пояснюється низкою причин. По-перше, будівельний комплекс створює велику кількість робочих місць і споживає продукцію багатьох галузей народного господарства. По-друге, заслуговує на увагу економічний ефект від розвитку цього комплексу, сутність якого полягає у мультиплікаційному ефекті від будівельної діяльності щодо суспільних галузей та видів виробництв.

Крім того, будівельний комплекс сприяє розв'язанню багатьох соціальних проблем, а саме: розвитку ринкових відносин у будівництві, стабілізації стану соціальної забезпеченості кожної людини житлом, розвитку основних виробничих фондів господарської діяльності, розвитку технічної інфраструктури суспільства тощо.

Узагалі будівельна діяльність у літературі визначається, з одного боку, як діяльність, пов'язана з виконанням будівельних робіт, а з другого – як галузь матеріального виробництва, що опосередковується через зведення та реконструкцію будівель і споруд. У технічному та інженерному розумінні будівництво – це вид виробничої діяльності, пов'язаної з проектно-дослідницькими роботами, зведенням будівель і споруд різного значення, реконструкцією, модернізацією, переобладнанням, перепрофілюванням тощо. В економічному сенсі будівництво – це галузь національної економіки [1]. Однак необхідно відзначити, що єдиним законодавчим актом, який містив визначення поняття «будівництво», був Закон України «Про планування і забудову територій», в якому воно ототожнювалося з поняттям «забудова територій» і полягало у розміщенні та здійсненні будівництва нових об'єктів, реконструкції, реставрації, капітальному ремонті, упорядкуванні існуючих об'єктів містобудування, розширенні й технічному переоснащенні підприємств. Цей Закон утратив чинність на підставі Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», в якому визначення поняття «будівництво» чи «капітальне будівництво» відсутні, натомість міститься поняття «забудова територій», під яким розуміється розміщення об'єктів будівництва. У свою чергу, у Законі України «Про архітектурну діяльність» у рамках визначення поняття архітектурної діяльності міститься визначення будівництва як нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єкта. Крім того, визначення, яке охоплює більш широке коло складових, порівняно з переліченими, містять

Державні будівельні норми, зокрема Правила визначення вартості будівництва (ДБН Д.1.1-1-2000). Можна відмітити, що в самій назві цих Правил вживається термін «будівництво». Згідно з цими Правилами під «будівництвом» розуміються нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення підприємств, будівель та споруд, ремонт житла, об'єктів соціальної сфери і комунального призначення та благоустрою, а також реставрація пам'яток архітектури та містобудування.

Ще ширшим є поняття «будівництво», передбачене у ст. 2 Конвенції від 20 червня 1988 р. «Про безпеку та гігієну праці у будівництві», яке охоплює, по-перше, будівельні роботи, серед яких земляні роботи і спорудження, конструктивні зміни, реставраційні роботи, капітальний і поточний ремонти (куди входять чищення й пофарбування) та знесення усіх видів будинків чи будівель; по-друге, цивільне будівництво, куди входять земляні роботи і спорудження, конструктивні зміни, капітальний і поточний ремонти та знесення, наприклад, аеропортів, доків, гаваней, внутрішніх водяних шляхів, гребель, захисних споруд на берегах річок і морів та поблизу зон обвалів, автомобільних доріг і шосе, залізниць, мостів, тунелів, віадуків та об'єктів, пов'язаних з наданням послуг, таких як комунікації, дренаж, каналізація, водопостачання та енергопостачання; монтаж та демонтаж будов і конструкцій з елементів заводського виробництва, а також виробництво збірних елементів на будівельному майданчику.

На погляд деяких правознавців, термін «будівництво» в цьому контексті є поняттям ширшим за поняття «капітальне будівництво», оскільки включає більш велику кількість складових частин [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вдосконалення господарського механізму в будівництві завжди було на порядку денному юристів-господарників. З цього приводу слід згадати роботи А. Пилипенка, заслугою якого була спроба впорядкувати відносини у будівництві з точки зору господарського права. Крім нього зазначені питання досліджували з різних точок зору О. Вінник, Д. В. Задихайло, О. Ковальова, В. Мамутов, В. Пашков, О. Подцерковний, В. Устименко, О. Шаповалова, В. Щербина та ін. Проте вказані науковці не досліджували законодавче забезпечення відносин будівельного ринку як самостійного комплексного об'єкта.

Формулювання цілей. Метою статті є здійснення господарсько-правової характеристики розвитку ринку будівництва України та його окремих сегментів.

Виклад основного матеріалу. У цілому треба зауважити, що господарське законодавство, оперуючи поняттям «капітальне будівництво» (глава 33 ГК України), розглядає його перш за все в контексті підрядних відносин, констатуючи при цьому, що будівництво об'єктів виробничого та іншого призна-

чення, підготовка будівельних ділянок, роботи з обладнання будівель, роботи з завершення будівництва, прикладні та експериментальні дослідження і розробки тощо, які виконуються суб'єктами господарювання для інших суб'єктів або на їх замовлення, здійснюються на умовах підяду (ч. 1 ст. 317 ГК України).

При цьому статті 318–320 ГК визначають наявність таких суб'єктів ринку будівництва, як підрядник у вигляді генерального підрядника та субпідрядника; замовник, господарсько-правовий статус замовника господарське законодавство не регламентує. Цей статус устанавлюється в окремих спеціальних нормативно-правових актах і, як правило, має особливу регламентацію та є окремим предметом дослідження.

Крім того, необхідно зауважити, що представлений у ГК перелік суб'єктів ринку будівництва не є вичерпним, він може доповнюватися.

Так, ринок будівництва як системне явище включає відповідне коло суб'єктів та об'єктів. До його суб'єктів, на думку дослідників, належать: інвестори, замовники, підрядчики, проектні і наукові організації, підприємства промисловості будівельних матеріалів, виробів та конструкцій, будівельного і дорожнього машинобудування, виробники технологічного, енергетичного та іншого устаткування тощо. Об'єкти будівельного ринку включають: будівельну продукцію (будівлі, споруди, їх комплекси та ін.), будівельні машини, транспортні засоби, матеріали, вироби, конструкції, капітал, професійну роботу силу, інформацію та ін. Важливою є також діяльність із надання послуг інженерного та технічного характеру, до яких належать проведення попередніх техніко-економічних обґрунтувань і досліджень, експертизи проекту, розробка програм фінансування будівництва, організація виготовлення проектної документації, проведення конкурсів і торгів, укладання договорів підяду, координація діяльності всіх учасників будівництва, а також здійснення технічного нагляду за будівництвом об'єкта архітектури та консультації економічного, фінансового або іншого характеру.

Крім того, деякі науковці включають до суб'єктного складу відносин, зокрема, у капітальному будівництві підрядним способом за державні кошти: державу в особі уповноважених органів виконавчої влади, територіальну громаду в особі органів місцевого самоврядування (замовники) [6].

Слід визнати, що будівельний ринок недостатньо привертає до себе увагу дослідників, хоча обсяги капіталів, що обертаються у цій сфері, є доволі значними. В основному це пов'язано з тим, що найголовніша проблема будівельного ринку сьогодні – його стійка непрозорість [3]. Це пояснюється браком системної профільної інформації, недосконалою класифікацією будматеріалів і типів об'єктів та одиниць вимірювань, використанням «тіньових схем» у діяльності будівельних організацій, виконанням ремонтно-будівельних

робіт залученими некваліфікованими бригадами тіньового сектору економіки. До причин, які гальмують розвиток будівельного ринку, науковці зараховують відсутність системи обов'язкової сертифікації на чималу кількість виготовлених будівельних матеріалів та виконання ремонтно-будівельних робіт [4], чим користуються більшість будівельних підприємств. Між тим дослідники вважають, що «будівельний комплекс має вагомий ресурсний потенціал для швидкого економічного розвитку, але він повністю не використовується» [5].

Отже, узагальнюючи викладене, слід визначити, що *суб'єктами будівельного ринку є: інвестори; замовники; підрядники; проектно-дослідні організації; науково-дослідні інститути; підприємства промисловості будівельних матеріалів, виробів, конструкцій; підприємства будівельного та дорожнього машинобудування; підприємства-виготовлювачі технологічного, енергетичного та іншого обладнання.*

Зазначене твердження, з нашої точки зору, потребує доповнення із визначення конкретних прав і обов'язків цих суб'єктів ринку будівництва.

У свою чергу, об'єктами будівельного ринку є: будівельна продукція (будови, споруди та ін.); будівельні машини і механізми; транспортні засоби; матеріали, вироби, конструкції; капітал (інвестиції); земельні ділянки; інформація тощо. У зв'язку з цим інфраструктура будівельного комплексу включає: банки; біржі, у тому числі товарно-сировинні, трудових ресурсів, фондові, нерухомості та ін.; брокерські контори; інвестиційні фонди; агентські, посередницькі, рекламні, інформаційні служби; інженерно-консультаційні центри; венчурні фонди; фонди і програми підтримки малого бізнесу; органи державного контролю.

Державний контроль на будівельному ринку включає: контроль за попитом і пропозицією на державне будівництво; контроль за використанням капіталовкладень, що фінансуються з державного бюджету; контроль за виконанням нормативних документів проєктувальниками та підрядниками.

Слід зазначити, що будівельний ринок в Україні формувався в основному шляхом приватизації колишніх державних будівельних підприємств, трестів тощо. На сьогодні на будівельному ринку 86 % підприємств – недержавної форми власності. Передусім це колективні підприємства, яких налічується близько 5,5 тис. Паралельно з роздержавленням відбувався й інший процес: з'явилися цілком нові підприємства, побудовані за сучасним зразком. Таких нині налічується близько 7,5 тис. Проте ця кількість малих і середніх компаній є незначною; у Польщі їх, наприклад, у 10 разів більше – 70–80 тис. Отже, ринкові процеси пережили не всі підприємства: ринок передбачає абсолютно нові підходи до роботи, реалізації своєї продукції. На перший план вийшла проблема, яка раніше ніколи не була первинною, а саме якість будівельних послуг і робіт. У зв'язку з тим, що обсяг будівельного ринку дедалі скорочу-

ється, конкуренція між операторами збільшується. Група провідних компаній представлена 30–40 операторами, що мають досить стабільне становище на ринку і середній обіг. Конкурувати сьогодні з цими компаніями більш ніж проблематично, перш за все необхідно вийти або з новітньою пропозицією, або з дуже низькою ціною, або мати підтримку західного партнера [12].

З господарської точки зору будівельний ринок – це багатогалузева система виробництва, розподілу, обміну та споживання будівельної продукції і послуг будівельного комплексу, у тому числі здійснення проектних робіт та робіт зі зведення будинків, споруд, автомобільних доріг і шосе, залізниць, мостів, тунелів, віадуків та об'єктів, пов'язаних із наданням послуг, таких як комунікації, дренаж, каналізація, водопостачання та енергопостачання; монтаж та демонтаж будов і конструкцій із елементів заводського виробництва, а також виробництво збірних елементів на будівельному майданчику. Він як система включає до свого складу: суб'єктів будівельного ринку; його об'єкти; засоби регулюючого впливу держави; функцію державного контролю.

Отже, будівельний ринок України необхідно розглядати як динамічну інстанцію, що постійно змінюється. Проте за кожної ситуації ринкові процеси розвиваються з урахуванням попиту на будівельні роботи, послуги та очікуваних тенденцій його зміни. Таким чином, пропозиція на сучасному посткризовому етапі його стану поліпшується під дією позитивних чинників розвитку попиту та стримується внаслідок дії його негативних аспектів.

Основою відновлення будівельної галузі є: розвиток господарського законодавства щодо глави 33 (капітальне будівництво) шляхом внесення змін та доповнень до статей, які регламентують права та обов'язки суб'єктів ринку будівництва, і як наслідок, – модернізація та розвиток будівельної інфраструктури; правова регламентація діяльності розвитку ринку будівництва шляхом підготовки відповідних програмних документів як на державному, так і на регіональному рівні, а також програм інвестиційної підтримки будівництва; упровадження передових інноваційних технологій у будівництво; партнерство влади та бізнесу будівельної галузі як форма довгострокової взаємодії сторін; господарсько-правове стимулювання після продажного обслуговування і сервісу будівельних послуг; розвиток контрольних заходів щодо якості виробництва продукції.

Необхідно також відзначити, що важливою складовою будівельної галузі є промисловість будівельних матеріалів. Однак цей сектор капітального будівництва не відображено в ГК та спеціальних законодавчих актах. Між тим розвиток виробництва будівельних матеріалів значною мірою зумовлює й обсяги капітального будівництва. Галузь базується на значних місцевих сировинних ресурсах, а саме: кам'яні будівельні матеріали, вапняки, глини тощо.

У той же час промисловість будівельних матеріалів має багатогалузевий характер. Вона об'єднує галузі добувної промисловості, такі як природний камінь та нерудні матеріали; переробної промисловості у вигляді цементних виробів; змішані підгалузі, які об'єднують добування і переробку сировини та матеріалів. На нашу думку, *господарська діяльність щодо виробництва будівельних матеріалів має бути відображена в окремих програмних документах Кабінету Міністрів України.*

На підставі викладеного зрозуміло, що велика роль на будівельному ринку припадає саме на інвестиційну діяльність. Сучасні концепції інвестиційної діяльності на будівельному ринку передбачають вкладення інвестицій в основний капітал згідно з інвестиційним проектом. Методи господарського регулювання при використанні проектів дозволяють вирішувати такі завдання, як визначення цілей проекту, обґрунтування проекту, визначення фінансових потреб і джерел фінансування, підготовка і висновок контрактів, контроль за перебігом виконання проекту, управління ризиками проекту та ін. [7, с. 167]. Саме тому при розробці інвестиційно-будівельної діяльності визначаються загальний обсяг інвестицій, способи раціонального використання власних засобів та можливості залучення додаткових грошових ресурсів. Проекти інвестиційної діяльності узгоджуються між собою за обсягами ресурсів, що виділяються, і строками здійснення ресурсних потоків з огляду на досягнення максимального загального економічного ефекту. Підвищення ефективності інвестиційно-будівельної діяльності зумовлює розробку моделі інвестиційної поведінки в частині виконання певних функцій або досягнення функціональних цілей. Фактично інвестиційна діяльність інтегрована в модель стратегічного розвитку та позначає найбільш бажані функціональні цілі. Головне завдання інвестиційно-будівельної діяльності – підтримка загальної стратегії її розвитку. Інша роль – досягнення функціональних цілей з використанням методів підвищення ефективності інвестиційної діяльності. Серед зазначених методів можна виділити п'ять основних груп: методи планування; методи організації; методи координації; методи мотивації; метод контролю.

Безумовно, загальні засоби регулюючого впливу держави, передбачені в ГК України, не в змозі повною мірою на ринку будівництва сприяти в отриманні капіталу, залученні інвесторів, інших суб'єктів ринку будівництва. Однак на стадії планування будь-яка інвестиційна програма диференціюється за п'ятьма основними блоками: цільовим, організаційним, ресурсним, управління, юридичного забезпечення [8, с. 47–49].

Методи організації можуть бути репрезентовані різними видами структур залежно від цілей реалізації моделі стратегічного розвитку інвестиційно-будівельної діяльності. Методи формування структур будівельних підприємств у взаємозв'язку з цілями інвестиційної діяльності дозволяють досягти розу-

міння значущості мережевої структури, яка, вже у свою чергу, може бути використана для відображення етапів реалізації інвестиційних програм [9, с. 124].

Методи координації, що є загально визнаними в господарському законодавстві, включають методи оптимізації і оцінки взаємовиключних інвестицій. За допомогою оптимізаційних методів досягають якнайкращої інвестиційної ситуації за певних умов. У свою чергу, взаємовиключними можуть бути інвестиції, що забезпечують альтернативні способи досягнення одного й того самого результату або конкурують через бюджетні обмеження (ситуація раціонування інвестиційного капіталу будівельного підприємства). Для їх оцінки використовуються метод розрахунку тимчасової цінності інвестиційних засобів упродовж раціонування капіталу та метод витратної ефективності [10, с. 67]. Крім того, в економічній теорії застосовують методи мотивації як методи ефективного управління інвестиційно-будівельною діяльністю, що включають методи мінімізації ризику, участі в управлінні інвестиційною програмою. Серед методів мінімізації ризиків особливо виділяються методи обліку премії за ризик, метод формування портфеля інвестицій або формування інвестиційного фонду [11, с. 89].

Однак у цьому випадку необхідно використовувати перш за все доктринальні методи господарського права. Під ними слід розуміти сукупність прийомів та способів впливу на господарські правовідносини на ринку будівництва.

При цьому метод рівного підпорядкування всіх суб'єктів господарювання суспільному господарському порядку розглядається як ключовий метод господарського права, здатний інтегрувати всі інші методи. Суспільно-господарський порядок визначається як панівний у суспільстві уклад матеріального виробництва, заснований на положеннях Конституції України, нормах права, моральних принципах, ділових правилах і звичаях, схвалених вищою законодавчою владою у стратегічних економічних рішеннях, що забезпечує гармонізацію приватних і публічних інтересів, створює партнерські і добродієві взаємовідносини у господарюванні.

Організаційні відносини, які базуються на підпорядкуванні однієї сторони іншій, здебільшого регулюються нормами публічного права, тому щодо цих відносин застосовується метод владних приписів. Він ґрунтується на тому, що суб'єкти господарювання зобов'язані підпорядковувати свою діяльність моделям правовідносин, визначеним законодавством. Цей метод щодо ринку будівництва застосовується під час регулювання порядку ліцензування будівельної діяльності, стандартизації та сертифікації тощо.

Не випадково Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України відповідно до Положення, затвер-

дженого Указом Президента України від 31 травня 2011 р., серед іншого здійснює: повноваження центрального органу виконавчої влади з нормування у будівництві, стандартизації стосовно організації розроблення, схвалення, прийняття, перегляду та зміни національних стандартів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів; управління у сфері містобудівної діяльності шляхом планування територій на державному рівні, визначення державних інтересів для їх урахування під час розроблення містобудівної документації та ведення моніторингу за дотриманням законодавства у сфері містобудування; організаційне забезпечення з питань державної підтримки будівництва (придбання) доступного житла, формування житлового фонду соціального призначення, розгортання молодіжного житлового будівництва, кредитування індивідуальних сільських забудовників, реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду та впровадження інфраструктурних проєктів; діяльності саморегулювальних організацій сфери архітектурної діяльності; підтвердження придатності будівельних виробів до застосування (видає технічні свідоцтва) та оцінки відповідності у визначеній сфері діяльності; організаційне, науково-технічне забезпечення виконання завдань з реформування і розвитку житлово-комунального господарства; галузеву експертизу науково-дослідних (науково-технічних) установ у галузях будівництва, житлово-комунального господарства та промисловості будівельних матеріалів; заходи щодо інженерного захисту територій населених пунктів від небезпечних геологічних процесів, прогнозування і запобігання їх розвитку, створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення тощо.

У той же час комплексне використання методів ефективного управління інвестиційною діяльністю спрямоване на досягнення фінансової стійкості і створення умов для майбутнього розвитку. Також інвестиційна діяльність реалізує плани щодо забезпечення цього майбутнього з погляду раніше позначених параметрів в аспекті розуміння можливостей програмно-цільового прогнозування.

Висновки. Статика будівельного ринку характеризується, по-перше, наявністю на ньому: 1) виробників та імпортерів будівельних матеріалів та будівельного машинобудування; 2) будівельно-проектних організацій; 3) будівельно-монтажних організацій; 4) інвестиційних фондів; 5) замовників. Зазначене, на нашу думку, потребує внесення відповідних змін до ГК України з метою встановлення прав і обов'язків інших суб'єктів ринку будівництва, крім замовників та підрядників; по-друге, наявністю особливих об'єктів майнових прав – будівельної продукції (будови, споруди тощо); будівельних

машин та механізмів; транспортних засобів; матеріалів, виробів, конструкцій; інвестиційного капіталу; земельних ділянок; інформації; по-третє, системою державного регулювання з метою захисту публічних інтересів, а саме забезпечення прав замовників – фізичних осіб на доступне житло.

Динаміка будівельного ринку характеризується розмежуванням на основні етапи: створення або ввезення будівельних матеріалів; підготовка проектної документації на будівництво; безпосереднє зведення та реконструкція будівель і споруд.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левчинський Д. Л. Основні напрямки методів підвищення ефективності інвестиційно-будівельної діяльності / Д. Л. Левчинський // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – 2011. – № 94. – С. 50–54.
2. Городненко К. О. Щодо критерію розмежування понять «будівництво» та «капітальне будівництво» в законодавстві України [Електронний ресурс] / К. О. Городненко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Pchdu/2012_1/013.pdf.
3. Пасічник В. Маркетинг будівельних ринків України: поточний стан і перспективи / В. Пасічник // Маркетинг в Україні. – 2006. – № 4. – С. 55–59.
4. Белугін В. С. Управління будівельними організаціями в умовах ринкової економіки / В. С. Белугін // Будівництво України. – 2005. – № 5. – С. 13–15.
5. Пинда Ю. В. Тенденції розвитку та структурних зрушень у будівельному комплексі Львівської області / Ю. В. Пинда // Регіон. економіка. – 2008. – № 3. – С. 167–174.
6. Гриценко Г. М. Правове регулювання капітального будівництва за державні кошти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Г. М. Гриценко ; ІСПД НАН України. – Донецьк, 2011. – 17 с.
7. Онищук Г. І. Проблеми розвитку міського комплексу України: теорія і практика / Г. І. Онищук. – К. : Наук. світ, 2002. – 439 с.
8. Манцевич Ю. М. Житло: проблеми та перспективи / Ю. М. Манцевич. – К. : Профі, 2004. – 360 с.
9. Кравченко В. І. Фінансування будівництва житла: Новітні тенденції. Ч. 2 / В. І. Кравченко, К. В. Паливода. – К. : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2006. – 257 с.
10. Панченко И. В. Комплексная оценка территорий при размещении строительства / И. В. Панченко, В. К. Смоляга. – К. : Будівельник, 1991. – 144 с.
11. Макконнелл К. Экономика: принципы, проблемы, политика : в 2 т. : пер. с англ. / К. Макконнелл, С. Брю. – М. : Республика, 1992. – Т. 1. – 317 с.
13. Муравинець М. С. Характеристика ринку будівельних послуг на основі моделі п'яти сил конкуренції М. Портера / М. С. Муравинець // Вісн. КНУТД. – 2009. – № 4. – С. 117–121.

ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СТРОИТЕЛЬНОГО РЫНКА УКРАИНЫ

Циленко В. А.

Исследованы вопросы относительно использования терминов «строительство» и «капитальное строительство», а также объектов и субъектов строительного рынка, собственного обозначения термина «строительный рынок». Рассмотрены методология инвестиционной деятельности на строительном рынке, а также специфика строительной деятельности в условиях кризисных явлений. Обращено внимание на влияние на строительный рынок явлений, происходящих на рынке недвижимости.

Ключевые слова: строительство, строительная деятельность, инвестиционная деятельность на строительном рынке, строительный комплекс.

ECONOMIC AND LEGAL CHARACTERISTICS OF THE CONSTRUCTION MARKET OF UKRAINE

Tsilenko V. A.

Questions regarding the use of the terms «construction» and «capital construction» as well as objects and subjects of the construction market, their own designation of the term «construction market» are explored. The methodology of investment activity in the construction market, as well as the specifics of the commission of building activity in the conditions of crisis are explored. Attention to the impact on the construction market, the phenomena that occur in the market is drawn.

Key words: construction, construction activity, investment activity in the construction market, building complex.

УДК 346.12

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО ВПЛИВУ НА СФЕРУ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Е. В. Череповський, здобувач

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Досліджено питання щодо організації господарської діяльності як системи заходів, спрямованих на раціональне поєднання в просторі та часі елементів господарської системи певного рівня. Розглянуто різноманітні